

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124180 Fax : 210-2124524

Αθήνα 13/3/2018
Αριθμ. Πρωτ.: 102/15335

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Έλεγχοι στις εισαγωγές αιγοπρόβειου γάλακτος»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση/ΑΚΕ 2956/174/26.01.2018**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση ΑΚΕ, που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Γ. Κασαπίδης**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Η διακίνηση γάλακτος μεταξύ των Κρατών-Μελών της Ε.Ε. με σκοπό τη μεταποίηση και την παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων ή άλλων τροφίμων δεν αντίκειται στην εθνική και ενωσιακή νομοθεσία. Βάσει του τελωνειακού κώδικα της Ε.Ε., το τελικώς παραγόμενο θερμικά επεξεργασμένο γάλα ή γαλακτοκομικό προϊόν χαρακτηρίζεται ως ελληνικό προϊόν από τη στιγμή που οι ποσότητες γάλακτος που εισέρχονται στη χώρα μας, μεταποιούνται ουσιαδώς εντός αυτής.

Για τον λόγο αυτόν, η χώρα μας, μετά τη διαβούλευση στο πλαίσιο της Ε.Ε., θέσπισε με τον ν. 4492/2017 την υποχρεωτική αναγραφή προέλευσης του γάλακτος στα γαλακτοκομικά προϊόντα, η οποία θα λειτουργήσει προς την κατεύθυνση της βελτίωσης της διαφάνειας της αγοράς και της αποφυγής παραπλάνησης του καταναλωτή. Η υποχρεωτική αναγραφή προέλευσης αφορά στο σύνολο των γαλακτοκομικών προϊόντων και όχι μόνο στα προϊόντα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ), τα οποία τυχάνουν ήδη ειδικής προστασίας. Ως εκ τούτου, είναι υποχρεωτική η αναγραφή της προέλευσης του εισαγόμενου γάλακτος που χρησιμοποιήθηκε στην παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων, κάτι που δεν ίσχυε μέχρι σήμερα για τα προϊόντα που δεν είναι ΠΟΠ και δεν ήταν δυνατόν να απαιτηθεί από τους μεταποιητές-παραγωγούς γαλακτοκομικών προϊόντων, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να ισοσκελιστεί το συνολικό ισοζύγιο γάλακτος στη χώρα.

Όσον αφορά στο σύστημα ελέγχου της διακίνησης γάλακτος και προϊόντων γάλακτος, σημειώνεται ότι το εν λόγω σύστημα ρυθμίζεται μέσω των ισοζυγίων εισροών και εκροών στη χώρα μας βάσει:

- της αριθ. 175180/15-7-2011 απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 296113/2006 (Β' 1414) Κοινής Υπουργικής Απόφασης με θέμα 'Μέτρα για τον έλεγχο της παραγωγής, αξιοποίησης, μεταποίησης, τυποποίησης, διακίνησης και εμπορίας για το γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα'» (Β' 1721/2-8-2011)

και

- της αριθ. 1678/111284/14-10-2015 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Λεπτομέρειες εφαρμογής της υπ' αριθμ. 175180/2011 (Β' 1721) Κοινής Υπουργικής Απόφασης και ρυθμίσεις σχετικά με τη διαδικτυακή σύνδεση επιχειρήσεων του γαλακτοκομικού τομέα στο πληροφοριακό σύστημα ΑΡΤΕΜΙΣ» (Β' 2257/20-10-2017).

Στο ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο προβλέπεται όλο το σύστημα ελέγχου με τα κλιμάκια ελέγχου, τη διαδικασία διεξαγωγής των ελέγχων, τη διαδικασία κυρώσεων, στην περίπτωση διαπίστωσης παραβάσεων, και, πλέον, τη διαδικτυακή διασύνδεση των επιχειρήσεων του γαλακτοκομικού τομέα με το σύστημα «ARTEMIS» με σκοπό τον έλεγχο της αγοράς και την πάταξη των φαινομένων της παραπλάνησης του καταναλωτή. Αποτελέσματα των ελέγχων αυτών είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ): <http://www.minagric.gr/index.php/el/the-ministry-2/poese>.

Τα ανωτέρω αφορούν στον συστηματικό τακτικό έλεγχο στην αγορά του γάλακτος, ενώ πραγματοποιούνται με συνέργεια δράσεων και συνασπισμό δυνάμεων από μικτά ελεγκτικά κλιμάκια όλων των φορέων του ΥΠΑΑΤ, όπως και σε άλλες κατηγορίες τροφίμων, έκτακτοι στοχευμένοι έλεγχοι με τη συνδρομή και άλλων φορέων και θεσμών, όπως του Συντονιστικού Κέντρου Εποπτείας Αγοράς και Αντιμετώπισης Παραεμπορίου (ΣΥΚΕΑΑΠ).

Επιπλέον, επισημαίνεται ότι ο ΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ, ως αρμόδια αρχή ελέγχου, διαθέτει όλα τα στοιχεία, που αφορούν τόσο στις ποσότητες κάθε μορφής γάλακτος που εισάγονται όσο και στα προϊόντα, στα οποία αυτές χρησιμοποιούνται, δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον χώρο, αποστέλλουν στον Οργανισμό Μηνιαίες Δηλώσεις Ισοζυγίου Γάλακτος (Μ.Δ.Ι.Γ.) ή/και Μηνιαίες Δηλώσεις Προμήθειας ειδών γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων (Μ.Δ.Π.Γ.).

Σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο εφαρμογής της προαναφερθείσας αριθμ.175180/15-7-2011 ΚΥΑ, 876 επιχειρήσεις γάλακτος υποχρεούνται στην αποστολή των Μηνιαίων Δηλώσεων Ισοζυγίου Γάλακτος (Μ.Δ.Ι.Γ.).

Σκοπός των ισοζυγίων γάλακτος είναι ο έλεγχος της νόμιμης χρήσης όλων των ειδών γάλακτος στα διάφορα γαλακτοκομικά προϊόντα, της τήρησης της συμβατικής τους υποχρέωσης για μη χρήση πρώτων υλών προέλευσης τρίτων χωρών για παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων σε εγκαταστάσεις μεταποίησης που έχουν επιδοτηθεί από εθνικά ή κοινοτικά προγράμματα, της ορθότητας των ισχυρισμών για τη γεωγραφική προέλευση της πρώτης ύλης που χρησιμοποιήθηκε στην παραγωγή συγκεκριμένων γαλακτοκομικών προϊόντων και της διακίνησης, διάθεσης και παράδοσης υποπροϊόντων γάλακτος. Τέλος, κατόπιν επεξεργασίας των δηλώσεων του ισοζυγίου γάλακτος, εκδίδεται πληθώρα στατιστικών πληροφοριών σχετικά με τα παραγόμενα γαλακτοκομικά προϊόντα, την πρώτη ύλη που χρησιμοποιήθηκε κ.ά.

Αναφέρεται ότι από τον Νοέμβριο του 2015, σύμφωνα με την προαναφερθείσα αριθμ.1678/111284/14-10-2015 ΥΑ, όλες οι επιχειρήσεις γάλακτος υποχρεούνται στην ηλεκτρονική υποβολή του ισοζυγίου γάλακτος, μέσω της εφαρμογής «ARTEMIS».

Σε ό,τι αφορά στους ελέγχους, σημειώνεται ότι το έτος 2016 πραγματοποιήθηκαν 263 έλεγχοι ισοζυγίων σε επιχειρήσεις (30% του συνόλου) που παράγουν γάλα και γαλακτοκομικά προϊόντα, στους 104 από τους οποίους υπήρχαν, λιγότερο ή περισσότερο, σοβαρά ευρήματα και υπάρχει εισήγηση επιβολής προστίμου για 29 περιπτώσεις (Αποφάσεις Δ.Σ. ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ 85/08.02.17 θέμα 6 και 93/22.06.17 θέμα 24).

Για το έτος 2016, οι έλεγχοι ισοζυγίων γάλακτος, ανά εποπτεία, έχουν ως εξής:

Έλεγχοι ισοζυγίων έτους 2016	
Εποπτεία	Αριθμός Εκθέσεων
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	37
Κεντρικής & Δυτικής Μακεδονίας	46
Θεσσαλίας	52
Ηπείρου	38
Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας & Νήσων	30
Πελοποννήσου & Δυτικής Στερεάς Ελλάδας	60
Σύνολο	263

Το έτος 2017, πραγματοποιήθηκαν 191 έλεγχοι σε επιχειρήσεις γάλακτος, από τους οποίους οι 67 παρουσίασαν ευρήματα και θα γίνει εισήγηση επιβολής προστίμου για 21 επιχειρήσεις.

Για το έτος 2017, οι έλεγχοι ισοζυγίων γάλακτος, ανά εποπτεία, έχουν ως εξής:

Έλεγχοι ισοζυγίων έτους 2017	
Εποπτεία	Αριθμός Εκθέσεων
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	9
Κεντρικής & Δυτικής Μακεδονίας	43
Θεσσαλίας	33
Ηπείρου	25
Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας & Νήσων	40
Πελοποννήσου & Δυτικής Στερεάς Ελλάδας	41
Σύνολο	191

Διευκρινίζεται ότι οι επιχειρήσεις γάλακτος έχουν το δικαίωμα να πραγματοποιούν αγορές γάλακτος, οι οποίες δηλώνονται στον ΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ ως γάλα ελληνικό, γάλα Ευρωπαϊκής Ένωσης, γάλα τρίτων χωρών, σε όποια μορφή και από όποια χώρα επιθυμούν, αρκεί να τεκμηριώνουν σε ημερήσια βάση την ανάλυσή του, ανά προϊόν. Τα παραπάνω αποτελούν αντικείμενο των ελέγχων που διενεργεί ο ΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ. Στους ελέγχους που πραγματοποιούνται δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στις επιχειρήσεις που αύξησαν τη χρήση εισαγόμενου γάλακτος για την παραγωγή των προϊόντων τους.

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι από ελέγχους που πραγματοποίησαν οι επόπτες ελεγκτές στην περιοχή Αττικής και Πελοποννήσου, τον Δεκέμβριο του 2017, διαπιστώθηκε ότι δύο (2) επιχειρήσεις αγόρασαν γάλα και προϊόντα γάλακτος από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χωρίς να υποβάλουν στον ΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ, ως όφειλαν, τη σχετική Δήλωση Προμήθειας.

Ειδικότερα:

Η α' επιχείρηση:

- Γάλα πρόβειο Ιταλίας 2016: 243.901 κιλά & 2017: 57.030 κιλά
- Μπασκί 45% 2016: 11.476 κιλά
- Κρέμα γάλακτος πρόβεια 2017: 87.337 κιλά
- Γάλα αγελαδινό άπαχο συμπυκνωμένο 36% 2017: 48.420 κιλά

Η β' επιχείρηση

- Γάλα πρόβειο Ιταλίας 2017: 566.524 κιλά

Οι ανωτέρω ποσότητες δηλώθηκαν ως «Ελληνική» α' ύλη και χρησιμοποιήθηκαν παράτυπα στην παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων από ελληνικές μεταποιητικές μονάδες. Για όλες τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις θα ακολουθηθεί η διαδικασία επιβολής κυρώσεων και θα γίνει εισήγηση επιβολής προστίμου.

Σε ό,τι αφορά στις παραγόμενες ποσότητες γάλακτος, σύμφωνα με τα μέχρι στιγμής στοιχεία, το πρώτο 11μηνο του 2017, οι ποσότητες ελληνικού πρόβειου και γίδινου γάλακτος που χρησιμοποιήθηκαν από τις επιχειρήσεις μεταποίησης και παραγωγής τυροκομικών και λοιπών γαλακτοκομικών προϊόντων ανήλθαν σε 581.543 και 138.085 τόνους, αντίστοιχα. Το γάλα αυτό αναλώθηκε κυρίως για την παραγωγή προϊόντων ΠΟΠ (78% του πρόβειου και 42% του γίδινου). Πιο συγκεκριμένα, και σύμφωνα πάντα με τις Μ.Δ.Ι.Γ., η παραγόμενη ποσότητα ΦΕΤΑΣ, το 11μηνο του έτους 2017, ανήλθε σε 110.469 τόνους, ενώ παρήχθησαν και 11.397 τόνοι λοιπών τυριών ΠΟΠ. Για την παραγωγή τους χρησιμοποιήθηκαν 454.620 τόνοι πρόβειου και 58.513 τόνοι γίδινου γάλακτος.

Σύμφωνα με τα στοιχεία από τις δηλώσεις εισκομίσεων, η μέση τιμή του πρόβειου γάλακτος στο σύνολο της χώρας ανήλθε σε 0,9577 ευρώ/κιλό και του γίδινου σε 0,5834 ευρώ/κιλό. Τα στοιχεία για την Περιφέρεια Θεσσαλίας δείχνουν ότι οι μέσες τιμές διαμορφώθηκαν λίγο ψηλότερα και ανήλθαν σε 0,9966 και 0,6209 ευρώ το κιλό αντίστοιχα.

Οι εισαγόμενες ποσότητες πρόβειου και γίδινου γάλακτος που χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή τυροκομικών προϊόντων μη ΠΟΠ το πρώτο 11μηνο του έτους 2017, φαίνονται στον παρακάτω πίνακα:

ΕΙΔΟΣ ΓΑΛΑΚΤΟΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (σε τόνους)	ΙΣΟΔΥΝΑΜΟ ΓΑΛΑ (σε τόνους)
ΓΑΛΑ ΝΩΠΟ ΠΡΟΒΕΙΟ Ε.Ε	10.065	10.065
ΜΠΑΣΚΙ ΠΡΟΒΕΙΟ Ε.Ε.	321	1.765
ΣΥΜΠΥΚΝΩΜΕΝΟ ΠΡΟΒΕΙΟ Ε.Ε.	464	928
ΣΚΟΝΗ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΠΡΟΒΕΙΑ Ε.Ε.	1,5	15
ΚΡΕΜΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΠΡΟΒΕΙΑ Ε.Ε.	125	
ΣΥΝΟΛΟ ΙΣΟΔΥΝΑΜΟΥ ΠΡΟΒΕΙΟΥ		12.773
ΓΑΛΑ ΝΩΠΟ ΓΙΔΙΝΟ Ε.Ε.	2.406	2.406
ΣΥΜΠΥΚΝΩΜΕΝΟ ΓΙΔΙΝΟ Ε.Ε.	25	75
ΜΠΑΣΚΙ ΓΙΔΙΝΟ Ε.Ε.	18	145
ΣΚΟΝΗ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΓΙΔΙΝΗ Ε.Ε.	2,6	26
ΚΡΕΜΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΓΙΔΙΝΗ Ε.Ε.	1.131	
ΣΥΝΟΛΟ ΙΣΟΔΥΝΑΜΟΥ ΓΙΔΙΝΟΥ		2.652

Συμπερασματικά, αναφέρεται ότι:

- Οι παραγόμενες ποσότητες πρόβειου και γίδινου γάλακτος στη χώρα μας ανταποκρίνονται ως προς την επάρκειά τους στην παραγωγή των προϊόντων ΠΟΠ της αντίστοιχης περιόδου.
- Από τα τηρούμενα στοιχεία του Οργανισμού και από τους ελέγχους που διενεργούνται, δεν προκύπτει η χρήση εισαγόμενου γάλακτος σε ΠΟΠ προϊόντα.

Όσον αφορά στη στήριξη της γαλακτοπαραγωγού κτηνοτροφίας, σημειώνεται ότι το ΥΠΑΑΤ στηρίζει τον εν λόγω κλάδο μέσω των διαθέσιμων εργαλείων του και συγκεκριμένα:

- μέσα από τις άμεσες ενισχύσεις, την ενίσχυση του γάλακτος των μικρών νησιών του Αιγαίου Πελάγους και τις ευκαιρίες χρηματοδότησης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020. Το νέο ΠΑΑ θα αποτελέσει πηγή χρηματοδότησης για τη στήριξη των Οργανώσεων Παραγωγών, για τη δημιουργία τους αλλά και την εμπορική δραστηριοποίησή τους, καθώς και για τις ευρύτερες συμπράξεις τους με ερευνητικά κέντρα ή φορείς για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους, την ανάπτυξη καινοτομιών, καθώς και, ενδεχομένως, τη δημιουργία συμπράξεων πρωτογενούς παραγωγής και μεταποίησης/εμπορίας/διάθεσης των προϊόντων στην κατεύθυνση της ενίσχυσης των τοπικών προϊόντων, του εξαγωγικού προσανατολισμού και της διασύνδεσης με τον τουρισμό.
- μέσα από τη δημιουργία βιώσιμων Οργανώσεων Παραγωγών, η οποία αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη ενίσχυσης της διαπραγματευτικής δύναμης των παραγωγών γάλακτος, όπου και αν οι εν λόγω παραγωγοί βρίσκονται ανά τη χώρα. Συντονισμένοι θα έχουν τη δυνατότητα να διαπραγματευτούν καλύτερα τόσο τις τιμές των προϊόντων τους όσο και τις τιμές και το κόστος των εισροών τους, ενώ ενωμένοι θα μπορούν να διαχειριστούν τις όποιες κρίσεις ανακύψουν, όπως, την αναζήτηση εναλλακτικής διάθεσης του προϊόντος τους, εάν παραστεί ανάγκη.
- μέσα από τη στήριξη των μικρών μονάδων παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων, καθετοποιημένων ή μη, για τις οποίες έχουν εκδοθεί εθνικά μέτρα και παρεκκλίσεις από το Ενωσιακό πλαίσιο των Κανονισμών (ΕΚ) αριθμ. 852/2004 και (ΕΚ) αριθμ. 853/2004, στην κατεύθυνση της στήριξης και της διευκόλυνσης της μικρής, τοπικής και παραδοσιακής παραγωγής [αριθμ. 3724/162303/2014 ΚΥΑ «Εθνικά μέτρα και παρεκκλίσεις στον τομέα των τροφίμων ζωικής προέλευσης σε εφαρμογή των Κανονισμών (ΕΚ) 852/2004 και (ΕΚ) 853/2004» (Β 3438)].

- μέσα από την προσπάθεια της προβολής και προώθησης των γαλακτοκομικών προϊόντων, που παράγονται από εγχώρια πρώτη ύλη. Συγκεκριμένα, επισημαίνεται ότι έχει θεσπιστεί το Εθνικό Σήμα σε εφαρμογή του ν. 4072/2012. Με βάση την αριθμ. Κ4-7838/28-05-2014 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Κανονισμός Απονομής Ελληνικού Σήματος στο γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα» (Β' 1432/04-06-2014) ως φορέας απονομής του Ελληνικού Σήματος στο γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα ορίστηκε ο ΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ, στον οποίο υποβάλλονται οι σχετικές αιτήσεις από ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις. Απαιτούνται προώθηση και γνωστοποίηση στο ευρύ καταναλωτικό κοινό της διαφοροποίησης του εν λόγω σήματος, η οποία θα γίνει συντονισμένα από την αρμόδια Γενική Γραμματεία Εμπορίου.

Πλέον των ανωτέρω, πρέπει να αναφερθεί ότι είναι σημαντικό να προχωρήσει η δημιουργία ειδικής συλλογικής ταυτότητας για τα ελληνικά γαλακτοκομικά προϊόντα από έναν συλλογικό φορέα, όπως μία Διεπαγγελματική Οργάνωση. Για τη ΦΕΤΑ έπρεπε, ήδη, να έχει σχηματιστεί πολλές δεκαετίες νωρίτερα μία τέτοια Οργάνωση, η οποία να λειτουργεί προς την κατεύθυνση του αυτοελέγχου της αγοράς του τυριού, καθώς και της στρατηγικής ανάπτυξης και προώθησής της μέσα από ευρύτερη συναίνεση και συνεννόηση όλων των δρώντων στην αλυσίδα παραγωγής και εμπορίας του προϊόντος. Το ΥΠΑΑΤ στηρίζει και αναμένει την ανάληψη των σχετικών πρωτοβουλιών εθνικής συνεννόησης, για μία ενιαία Εθνική Διεπαγγελματική Οργάνωση Φέτας.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπ. Οικονομίας & Ανάπτυξης
- Γραφείο κ. Υπουργού
2. Βουλευτή κ. Γ. Κασαπίδη